

Utorak, 4. veljače 2014.

P7_TA(2014)0062

Plan protiv homofobije i diskriminacije na temelju spolne orijentacije ili rodnog identiteta**Rezolucija Europskog parlamenta od 4. veljače 2014. o planu EU-a protiv homofobije i diskriminacije na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta (2013/2183(INI))**

(2017/C 093/04)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 2. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir članke 8. i 10. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima Europske unije, posebice njezin članak 21.,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
- uzimajući u obzir preporuku CM/Rec(2010)5 Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o mjerama za suzbijanje rodne i spolne diskriminacije, koja je donesena 31. ožujka 2010.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije pod naslovom „Strategija za učinkovitu provedbu Povelje o temeljnim pravima Europske unije” (COM(2010)0573),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije iz 2012. o primjeni Povelje Europske unije o temeljnim pravima (COM(2013)0271) te popratne radne dokumente osoblja,
- uzimajući u obzir prijedlog Direktive Vijeća o provedbi načela jednakog postupanja s osobama, neovisno o religiji ili uvjerenjima, invaliditetu, dobi ili spolnoj orijentaciji (COM(2008)0426) te njegovo stajalište od 2. travnja 2009. o tom prijedlogu ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir smjernice za promicanje i zaštitu uživanja svih ljudskih prava lezbijjskih, homoseksualnih, biseksualnih, transrodnih interseksualnih osoba (LGBTI) koje je donijelo Vijeće Europske unije na sastanku 24. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava iz studenoga 2010. o homofobiji, transfobiji i rodnoj i spolnoj diskriminaciji,
- uzimajući u obzir rezultate istraživanja o lezbijkama, homoseksualcima, biseksualnim i transrodnim osobama u Europskoj uniji koje je provela Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA) i objavila 17. svibnja 2013.,
- uzimajući u obzir mišljenje FRA-e od 1. listopada 2013. o situaciji u pogledu jednakosti u Europskoj uniji 10 godina nakon prvotne provedbe direktiva o jednakosti,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. svibnja 2012. o borbi protiv homofobije u Europi ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 12. prosinca 2012. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji (2010. – 2011.), ⁽³⁾
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 14. ožujka 2013. o jačanju borbe protiv rasizma, ksenofobije i zločina iz mržnje ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove i mišljenje Odbora za prava žena i jednakost spolova (A7-0009/2014),

⁽¹⁾ SL C 137 E, 27.5.2010., str. 68.⁽²⁾ SL C 264 E, 13.9.2013., str. 54.⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0500.⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0090.

Utorak, 4. veljače 2014.

- A. budući da se Europska unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina;
- B. budući da je pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Europska unija usmjerena na borbu protiv diskriminacije na temelju spola, rase, etničkog podrijetla, religije ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije;
- C. budući da je Vijeće Europske unije u lipnju 2013. donijelo odlučne smjernice o promicanju i zaštiti uživanja svih ljudskih prava osoba skupine LGBTI izvan Europske unije i trebalo bi osigurati njihovu učinkovitu zaštitu unutar EU-a;
- D. budući da Europska unija već usklađuje svoje djelovanje sveobuhvatnim politikama na području jednakosti i nediskriminacije „Okvirnom strategijom za nediskriminaciju i jednake mogućnosti za sve”, na području jednakosti spolova „Strategijom za jednakost žena i muškaraca 2010. – 2015.”, na području invaliditeta „Europskom strategijom za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.” i na području jednakosti Roma „Okvirom EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020.”;
- E. budući da je u svojoj „Strategiji za učinkovitu provedbu Povelje o temeljnim pravima Europske unije” Komisija priznala potrebu za razvojem pojedinačnih politika o određenim posebnim temeljnim ljudskim pravima na temelju Ugovora;
- F. budući da je u istraživanju iz 2013. o osobama skupine LGBT u EU-u Agencija Europske unije za temeljna prava utvrdila da se jedna od dviju ispitanih osoba skupine LGBT diljem EU-a u godini koja je prethodila istraživanju osjećala diskriminirano ili uznemiravano na temelju spolne orijentacije, jedna od triju osoba bila je diskriminirana u pristupu robi ili uslugama, jedna od četiriju bila je fizički napadnuta, a jedna od pet bila je diskriminirana na području zaposlenja i struke;
- G. budući da je FRA preporučila da EU i države članice razviju akcijske planove za promicanje poštovanja za osobe skupine LGBT i zaštitu njihovih temeljnih prava;
- H. budući da je u svibnju 2013. jedanaest ministara za jednakost ⁽¹⁾ pozvalo Komisiju da izradi sveobuhvatnu politiku EU-a za ravnopravnost osoba skupine LGBT te da je deset država članica ⁽²⁾ već donijelo slične politike na nacionalnoj razini i regionalnim razinama ili da o njima raspravljaju;
- I. budući da je Europski parlament deset puta zatražio da se donese sveobuhvatni instrument politike Europske unije za jednakost na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta;

Opća razmatranja

1. oštro osuđuje svaku diskriminaciju na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta te izražava iznimno žaljenje što se temeljna prava lezbijskih, homoseksualnih, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI) i dalje ne podržavaju u potpunosti u Europskoj uniji;
2. vjeruje da Europskoj uniji trenutačno nedostaje sveobuhvatna politika koja bi štitila temeljna prava osoba skupine LGBTI;
3. priznaje da odgovornost zaštite temeljnih prava zajednički dijele Europska komisija i države članice; poziva Komisiju da iskoristi svoju nadležnost u najvećoj mogućoj mjeri, uključujući olakšavanje razmjene dobrih praksi među državama članicama; poziva države članice da ispune svoje obveze u skladu sa zakonodavstvom EU-a i preporukom Vijeća Europe o mjerama za suzbijanje diskriminacije na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta;

Sadržaj plana

4. poziva Europsku komisiju, države članice i odgovarajuće agencije da zajednički rade na sveobuhvatnoj višegodišnjoj politici kojom bi se zaštitila temeljna prava osoba skupine LGBTI, tj. na planu, strategiji ili akcijskom planu koji bi uključivao ovdje niže navedene teme i ciljeve;

⁽¹⁾ Austrija, Belgija, Hrvatska, Danska, Finska, Francuska, Italija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Švedska.

⁽²⁾ Belgija, Hrvatska, Francuska, Njemačka, Italija, Malta, Nizozemska, Portugal, Španjolska, Ujedinjena Kraljevina.

Utorak, 4. veljače 2014.

A. Horizontalne mjere za provedbu plana

- i. Komisija bi trebala djelovati tako da svojim radom i na svim područjima za koje je nadležna osigura postojeća prava integrirajući pitanja u vezi s temeljnim pravima osoba skupine LGBTI u sav relevantan rad – primjerice, prilikom izrade nacrtu budućih politika i prijedloga ili praćenja provedbe zakona EU-a;
- ii. Komisija bi otvorenom metodom koordinacije trebala olakšati, koordinirati i pratiti razmjenu dobre prakse među državama članicama;
- iii. odgovarajuće agencije Europske unije, uključujući Agenciju Europske unije za temeljna prava (FRA), Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), Europsku zakladu za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound), Europsku policijsku akademiju (CEPOL), Europski ured za pravosudnu suradnju (Eurojust), Europsku pravosudnu mrežu (EJN) i Europski ured za podršku u pitanjima azila (EASO), trebale bi u svoj rad integrirati pitanja u vezi sa spolnom orijentacijom i rodnim identitetom te nastaviti savjetovati Komisiju i države članice na temelju dokaza o temeljnim pravima osoba skupine LGBTI;
- iv. Komisiju i države članice trebale bi se poticati da s odgovarajućim agencijama i Eurostatom redovito prikupljaju relevantne i usporedive podatke o situaciji osoba skupine LGBTI u EU-u, pri tome poštujući u potpunosti pravila EU-a o zaštiti podataka;
- v. Komisija i države članice trebale bi s odgovarajućim agencijama poticati osposobljavanje i izgradnju kapaciteta za nacionalna tijela za jednakost spolova, nacionalne ustanove za ljudska prava i ostale organizacije čiji su zadaci promicanje i zaštita temeljnih prava osoba skupine LGBTI;
- vi. Komisija i države članice trebale bi s odgovarajućim agencijama nastojati osvijestiti građane o pravima osoba skupine LGBTI;

B. Opće odredbe na području nediskriminacije

- i. države članice trebale bi konsolidirati postojeći pravni okvir EU-a radom na usvajanju predložene Direktive o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovu religiju ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju, uključujući pojašnjavanjem područja primjene i pripadajućih troškova njezinih odredbi;
- ii. Komisija, države članice i mjerodavne agencije trebale bi obratiti posebnu pozornost na iskustva višestruke diskriminacije lezbijki i nasilja nad njima (i na temelju spola i spolne orijentacije) te u skladu s time izraditi i provesti politike nediskriminacije;

C. Nediskriminacija na radnom mjestu

- i. Komisija bi se trebala posebno usredotočiti na pitanje spolne orijentacije prilikom praćenja provedbe Direktive 2000/78/EZ o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja ⁽¹⁾ te na pitanje rodnog identiteta prilikom praćenja provedbe Direktive 2006/54/EZ o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada ⁽²⁾;
- ii. Komisija bi, zajedno s mjerodavnim agencijama, trebala izdati smjernice za uvrštavanje transrodnih i interseksualnih osoba u definiciju „spola” u Direktivi 2006/54/EZ o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada;
- iii. tijela za jednakost spolova, kao i sindikate i udruge poslodavaca trebalo bi poticati na informiranje osoba skupine LGBTI o njihovim pravima;

D. Nediskriminacija u obrazovanju

- i. koristeći se programima za mlade i obrazovnim programima, Komisija bi trebala promicati jednakost i nediskriminaciju na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta;

⁽¹⁾ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

⁽²⁾ SL L 204, 26.7.2006., str. 23.

Utorak, 4. veljače 2014.

- ii. koristeći se otvorenim metodama koordinacije, Komisija bi trebala olakšati razmjenu dobrih praksi u formalnom obrazovanju, uključujući nastavne materijale, politiku protiv nasilja i diskriminacije u školama u državama članicama;
- iii. koristeći se otvorenom metodom koordinacije, Komisija bi trebala olakšati razmjenu dobre prakse među sektorima obrazovanja i sektorima povezanim s mladima, uključujući službe socijalne skrbi za mlade i socijalni rad u državama članicama;

E. Nediskriminacija u pružanju zdravstvenih usluga

- i. Komisija bi trebala uvrstiti brigu o zdravlju osoba skupine LGBTI u odgovarajuću stratešku zdravstvenu politiku, uključujući pristup zdravstvenoj skrbi, pravo na jednake zdravstvene usluge i globalno stajalište EU-a o pitanjima u vezi sa zdravstvom;
- ii. Komisija bi trebala nastaviti suradnju sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom kako bi povukla poremećaje rodnog identiteta s popisa mentalnih poremećaja i poremećaja u ponašanju te osigurala nepatološku reklasifikaciju u pregovorima o 11. verziji Međunarodne klasifikacije bolesti (ICD-11);
- iii. Komisija bi trebala pružiti podršku državama članicama za osposobljavanje zdravstvenih djelatnika;
- iv. Komisija i države članice trebale bi provesti istraživanje o zdravstvenim pitanjima specifičnim za osobe skupine LGBTI;
- v. države članice trebale bi u zdravstvenim planovima i politikama uzeti u obzir osobe skupine LGBTI, vodeći računa o tome da se u programima osposobljavanja, zdravstvenim politikama i zdravstvenim istraživanjima vodi računa o posebnim zdravstvenim problemima osoba skupine LGBTI;
- vi. države članice trebale bi uvesti ili preispitati pravne postupke rodnog priznavanja kako bi u potpunosti poštovala prava transrodnih osoba na dostojanstvo i tjelesni integritet;

F. Nediskriminacija u pružanju robe i usluga

- i. Komisija bi se trebala posebno usmjeriti na dostupnost robe i usluga za transrodne osobe prilikom praćenja provedbe Direktive 2004/113/EZ o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga ⁽¹⁾;

G. Posebne mjere za transrodne i interseksualne osobe

- i. Komisija bi trebala zajamčiti zabranu diskriminacije na temelju rodnog identiteta u svom budućem zakonodavstvu o jednakosti, uključujući sve preinake;
- ii. Komisija bi trebala promicati pitanja koja se posebno odnose na transrodne i interseksualne relevantnim politikama EU-a, nadovezujući se na pristup usvojen u Strategiji o jednakosti spolova;
- iii. države članice trebale bi osigurati da su tijela za jednakost spolova informirana i osposobljena glede pitanja prava transrodnih i interseksualnih osoba i posebnih pitanja koja se odnose na njih;
- iv. Komisija, države članice i relevantne agencije trebale bi se uhvatiti u koštac s trenutačnim nedostatkom znanja, istraživanja i mjerodavnog zakonodavstva o ljudskim pravima interseksualnih osoba;

H. Državljanstvo, obitelji i sloboda kretanja

- i. Komisija bi trebala izraditi smjernice kojima se jamči provedba Direktive 2004/38/EZ o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice ⁽²⁾ i Direktive 2003/86/EZ o pravu na spajanje obitelji ⁽³⁾ kako bi se osiguralo poštovanje svih oblika obitelji zakonski priznatih nacionalnim zakonima država članica;

⁽¹⁾ SL L 373 E, 21.12.2004., str. 37.

⁽²⁾ SL L 158, 30.4.2004., str. 77.

⁽³⁾ SL L 251, 3.10.2003., str. 12.

Utorak, 4. veljače 2014.

- ii. Komisija bi trebala predložiti uzajamno priznavanje učinaka svih dokumenata o civilnom statusu diljem EU-a s ciljem smanjenja diskriminirajućih pravnih i administrativnih prepreka za građane i njihove obitelji koje se koriste svojim pravima na slobodu kretanja;
- iii. Komisija i države članice trebale bi istražiti štete li postojeće zabrane promjene civilnog statusa i osobnih isprava transrodnih osoba njihovoj mogućnosti uživanja prava na slobodu kretanja;
- iv. države članice koje su usvojile zakonodavstvo o izvanbračnoj zajednici, registriranom partnerstvu ili braku istospolnih parova trebale bi priznati slične odredbe koje su usvojile druge države članice;

I. Sloboda okupljanja i izražavanja

- i. države članice trebale bi osigurati pravo na slobodu mišljenja i okupljanja, osobito u vezi s povorkama ponosa i sličnim događanjima, osiguravanjem da se ta događanja održavaju u skladu sa zakonom i da je sudionicima zajamčena učinkovita zaštita;
- ii. države članice trebale bi se suzdržati od usvajanja zakona i preispitati postojeće zakone kojima se zabranjuje sloboda izražavanja u pogledu spolne orijentacije i rodnog identiteta;
- iii. Komisija i Vijeće Europske unije trebali bi uzeti u obzir da države članice koje usvajaju zakone o ograničavanju slobode izražavanja u vezi sa spolnom orijentacijom i rodnim identitetom krše vrijednosti na kojima je Europska unija osnovana i trebali bi reagirati sukladno tome;

J. Govor mržnje i zločin iz mržnje

- i. Komisija bi trebala pratiti i pružiti pomoć državama članicama u vezi s posebnim pitanjima povezanim sa spolnom orijentacijom, rodnim identitetom i rodnim izražavanjem prilikom provođenja Direktive 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda prava, potpore i zaštite žrtava kaznenih djela⁽¹⁾, osobito kada su zločini počinjeni iz predrasuda ili diskriminirajućeg motiva koji može biti povezan s osobnim obilježjima žrtava;
- ii. Komisija bi trebala predložiti preinaku Okvirne odluke Vijeća o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima, tako da u njega budu uključeni ostali oblici zločina iz predrasude i poticanja na mržnju, uključujući one na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta;
- iii. Komisija bi, zajedno s mjerodavnim agencijama, trebala olakšati razmjenu dobre prakse koja se odnosi na osposobljavanje i obrazovanje policijskih snaga, tužiteljstva, sudaca i službi za pružanje potpore žrtvama diljem država članica;
- iv. Agencija za temeljna prava trebala bi pružiti podršku državama članicama u poboljšanju prikupljanja usporedivih podataka o homofobnom i transfobnom zločinu iz mržnje,
- v. Države članice trebale bi registrirati i istražiti zločine iz mržnje počinjene prema osobama skupine LGBTI i usvojiti kazneno zakonodavstvo kojim se zabranjuje poticanje mržnje na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta;

K. Azil

- i. Komisija bi se zajedno s Europskim uredom za podršku u pitanjima azila (EASO) i mjerodavnim agencijama te u skladu s ovlastima postojećeg zakonodavstva i sudske prakse EU-a trebala posebno usredotočiti na pitanja koja se tiču spolne orijentacije i rodnog identiteta prilikom provođenja i praćenja zakonodavstva u vezi s azilom, uključujući Direktivu 2013/32/EU o zajedničkim postupcima za odobravanje i oduzimanje međunarodne zaštite⁽²⁾ i Direktive 2011/95/EU o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite⁽³⁾;

⁽¹⁾ SL L 315, 14.11.2012., str. 57.

⁽²⁾ SL L 180, 29.6.2013., str. 60.

⁽³⁾ SL L 337, 20.12.2011., str. 9.

Utorak, 4. veljače 2014.

- ii. Komisija i države članice, zajedno s mjerodavnim agencijama, trebale bi osigurati odgovarajuće osposobljavanje, uključujući osposobljavanje koje se već provodi, za rješavanje pitanja koja se posebno tiču osoba skupine LGBTI za stručnjake u vezi s azilom, uključujući ispitivače i tumače;
- iii. Komisija i države članice, zajedno s Europskim uredom za podršku u pitanjima azila i u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje, trebale bi osigurati sustavno dokumentiranje pravnog i socijalnog stanja osoba skupine LGBTI u zemljama njihovog podrijetla i dostupnost tih informacija donositeljima odluka o azilu u okviru Informacije o državi podrijetla (COI);

L. Proširenje i vanjsko djelovanje

- i. Komisija bi trebala nastaviti s postojećim praćenjem pitanja u vezi sa spolnom orijentacijom i rodnim identitetom u državama pristupnicama;
  - ii. Komisija, Europska služba za vanjsko djelovanje, posebni predstavnik EU-a za ljudska prava i države članice trebale bi se sustavno koristiti smjernicama Vijeća u promicanju i zaštiti uživanja svih ljudskih prava osoba skupine LGBTI te zadržati jedinstveno stajalište u reakcijama na kršenja tih prava;
  - iii. Komisija i Europska služba za vanjsko djelovanje trebale bi Europskom uredu za podršku u pitanjima azila i državama članicama dostaviti podatke dobivene od izaslanstava EU-a o položaju osoba skupine LGBTI u trećim zemljama;
5. naglašava da se ovom sveobuhvatnom politikom moraju poštovati nadležnosti Europske unije, njezinih agencija i država članica;
6. podsjeća da je sloboda izražavanja i iskazivanja osobnih uvjerenja i mišljenja u skladu s načelom pluralizma ideja te da bi se trebala poštovati pod uvjetom da se njome ne potiče na mržnju, nasilje ili diskriminaciju;

o

o o

7. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, vladama i parlamentima država članica, svim ovdje navedenim agencijama i Vijeću Europe.
-